

Sygnatura akt **VI U 928/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Michalska

Protokolant st. sekr. sądowy Małgorzata Engel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 września 2013 roku

sprawy z odwołania **J. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z dnia 17 czerwca 2013 roku znak (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o przyznanie emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 17 czerwca 2013 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. K. prawo do emerytury od dnia 17 czerwca 2013 roku poczynając.

Sygn. akt VI U 928/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. K. wniósł odwołanie od decyzji ZUS z dnia 17.06.2013 r. o odmowie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że legitymuje się ponad 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych

Pozwany – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W.. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony na dzień 01.01.1999r nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych .

Sąd Okręgowy-Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. K. urodził się dnia 17.06.1953 r. W dniu 4.06.2013r. złożył wniosek o przyznanie emerytury. Na dzień 01.01.1999r udowodnił okres ubezpieczenia wynoszący łącznie 27 lat, 3 miesiące i 12 dni okresów składkowych oraz nieskładkowych oraz 10 lat, 3 miesiące i 12 dni pracy w warunkach szczególnych. Składając wniosek pozostawał w zatrudnieniu i złożył oświadczenie, że nie jest członkiem OFE.

Decyzją z dnia 17.06.2013 r. pozwany odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

(dowód: akta emerytalne ZUS t.I: wniosek z dnia 4.06.2013r. k. 1-2, świadectwa pracy w warunkach szczególnych k. 8 i 10, świadectwa pracy k. 4-7 i 9, karta przebiegu zatrudnienia k. 17, raport z analizy konta k. 18, decyzja z dnia 17.06.2013 r. k.19).

Od dnia 13.09.1977 r. do dnia 31.03.1991 r. J. K. pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w G. W.. na stanowisku mechanika samochodowego. Pracę wykonywał w systemie zmianowym w warsztacie. W warsztacie zatrudnionych było ponad 50 pracowników; wszyscy mechanicy, w tym J. K., zajmowali się naprawami pojazdów wykorzystywanych w Przedsiębiorstwie. W zakresie wykonywanych napraw były m.in. wymiany silników i innych podzespołów, a wszystkie prace wykonywane były w kanałach remontowych. Czas wykonywania pracy bezpośrednio w kanałach wynosił około 85 % całego wymiaru czasu pracy, a pozostały czas mechanicy przeznaczali na przygotowanie stanowisk pracy, sprzątnięcie ich oraz na przerwy śniadaniowe, czy wyjście do toalety. Pracę w kanałach J. K. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, innej pracy nie wykonywał. W okresie zatrudnienia został wysłany przez pracodawcę, do pracy na budowie eksportowej w NRD w okresie od 22.09.1988r. do 31.03.1989r., a po powrocie w dalszym ciągu wykonywał pracę mechanika w kanałach remontowych. Razem z J. K. pracę w warsztacie w kanałach remontowych wykonywali Z. D. (w latach 1973-1999) i K. S. (w latach 1970-1991).

Zarówno Z. D., jak i K. S. pobierają emeryturę z uwzględnieniem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w (...) w kanałach remontowych.

(dowód: akta osobowe J. K., zeznania świadków: Z. D. k. 22-23 (02:04), K. S. k.23 (14:40), wyjaśnienia ubezpieczonego k. 24 (24:55), akta emerytalne świadków Z. D. i K. S.)

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest decyzja organu rentowego z dnia 17.06.2013 r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, że ubezpieczony wykazał przed Sądem, iż spełnia wszystkie warunki decydujące o nabyciu prawa do emerytury.

Zgodnie z art.184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.z 2004 nr 39 poz. 353ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu

wieku emerytalnego określonego w art. 32, 33, 39 i 40 również po dniu 31 grudnia 2007 r. oraz nieprzystąpieniu do OFE.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.z 2004 nr 39 poz. 353ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed 1.01.1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 ustawy. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32 ustawy). Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do wcześniejszej emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych /ust. 4 art. 32 ustawy/. Dotychczasowymi przepisami były przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz.43 ze zm.). Paragraf 2 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Wcześniejsze regulacje prawne, do których odnosi się w/w § 19 to : Rozporządzenie RM z 10.09.1956r w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U nr 39 poz.176) skorygowane Rozporządzeniem RM z 26.08.1964r zmieniającym rozporządzenie w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U z 1964r nr 34 poz.215), Rozporządzenie RM z 29.06.1967r (Dz.U nr 26 poz.121), Rozporządzenie RM z 27.06.1968r (Dz.U nr 22 poz.148), Rozporządzenie RM z 23.05.1975r (Dz.U z 1975r nr 18, poz.96). Na podstawie art.11 ust.4 ustawy z dnia 23.01.1968r o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U z 1968r nr 3 poz.6 ze zm) ustalono dwie kategorie zatrudnienia pracowników – pierwsza obejmuje pracowników zatrudnionych m.in. w warunkach szkodliwych dla zdrowia (ust.2 pkt.2) . Prace zaliczane do pierwszej kategorii zatrudnienia uważa się za prace wykonywane w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4 rozporządzenia z dnia 07.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz.43 ze zm.). Rozporządzeniem RM z 4.05.1979r w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz.U z 1979r nr 13 poz.86, z 1981r nr 32 poz.186) do pierwszej kategorii zatrudnienia zaliczone są prace wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (zob. SN w wyroku z 2.02.1996 r., II URN 3/95 OSNP 1996/16/239). W uchwale z dnia 10.03.1984 r. w sprawie III UZP 6/84 Sąd Najwyższy stwierdził, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi ,niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. wyrok SN z 4.08.1999 r., II UKN 619/98, OSNP 2000/11/439).

Pozwany uwzględnił ubezpieczonemu 10 lat, 3 miesiące i 12 dni pracy jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych , natomiast nie uwzględnił okresu pracy w (...) w latach 1977-1991 .Ubezpieczony nie zgodził się z decyzją pozwanego, w takiej sytuacji obowiązkiem Sądu było dopuszczenie wszelkich dostępnych dowodów i ich weryfikacja w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 KPC) na okoliczność pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych.

Analizując sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego Sąd uwzględnił dokumenty osobowe zawarte w aktach osobowych pracodawcy, świadectwo pracy, a także akta emerytalne obu przesłuchanych świadków, ich zeznania i wyjaśnienia samego ubezpieczonego. Z dokumentów wynika jednoznacznie, że ubezpieczony pracował na stanowisku mechanika i mechanika samochodowego przez cały sporny okres. Natomiast z wyjaśnień ubezpieczonego i zeznań w sposób nie budzący wątpliwości Sądu wynika, że pracę mechanika i mechanika samochodowego ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych. Stałość takiego zatrudnienia Sąd uznał, pomimo tego, że i świadkowie i ubezpieczony wyjaśnili, że bezpośrednio w kanałach ubezpieczony pracował około 85% czasu, ale pozostały czas przeznaczony był na czynności przygotowujące pracę, sprzątanie stanowiska pracy i ustawowo zagwarantowane przerwy, np. na śniadanie. Tak więc, w ocenie Sądu, bezsporne jest uznanie wykonywania przez ubezpieczonego pracy w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wprawdzie w latach 1988-1989 ubezpieczony został oddelegowany do pracy za granicą, ale nawet odliczając ten wymiar 6 miesięcy od całego okresu zatrudnienia w (...) pozostały wymiar jest wystarczający do uznania, że ubezpieczony w warunkach szczególnych pracował ponad 15 lat.

Wykaz A prac w szczególnym charakterze, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego (Dz. U z 1983r., nr 8 poz.43 tekst, z 1998r. nr 162 poz.1118) w dziale XIV- prace różne, pod poz. 16 wskazano prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Również załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 01.08.1983r. w sprawie stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy nadzorowanych przez tegoż Ministra doprecyzowuje stanowiska pracy w tym dziale i wymienia pod poz. 16 prace mechaników samochodowych stale wykonujących pracę w kanałach remontowych.

Zgodnie z § 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z 1983r za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Natomiast w myśl § 4 ust.1 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny 60 lat w dniu 17.06.2013r. , posiada wymagany staż emerytalny - okresy składkowe i nieskładkowe , w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych . Sąd zaliczył mu bowiem w brakującym wymiarze, oprócz okresu uznanego przez organ rentowy w wymiarze 10 lat, 3 miesięcy i 12 dni, wskazany wyżej okres pracy jako pracę w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 13 lat i 9 dni.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie wyłącznie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Ubezpieczony spełnia tę przesłankę. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2007 r. oraz nieprzystąpieniu do OFE . Ubezpieczony, jak wynika z wniosku o emeryturę, nie przystąpił do OFE , wobec czego spełnił wszystkie przesłanki warunkujące prawo do przyznania emerytury.

Dlatego też działając na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 17.06.2013r. poczynając.